

Bruksela, 6 lipca 2020 r.

ZAWIADOMIENIE DLA ZAINTERESOWANYCH STRON

WYSTĄPIENIE ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA Z UE A PRZEPISY UE W DZIEDZINIE OZNACZEŃ GEOGRAFICZNYCH

Dnia 1 lutego 2020 r. Zjednoczone Królestwo wystąpiło z Unii Europejskiej i stało się „państwem trzecim”¹. Umowa o wystąpieniu² określa okres przejściowy, który kończy się dnia 31 grudnia 2020 r. Do tego czasu prawo Unii stosuje się w całości do Zjednoczonego Królestwa i na jego terytorium³.

W okresie przejściowym Unia Europejska i Zjednoczone Królestwo będą prowadziły negocjacje w sprawie porozumienia dotyczącego nowego partnerstwa, przewidującego w szczególności strefę wolnego handlu. Nie jest jednak pewne, czy takie porozumienie zostanie zawarte i czy wejdzie w życie z końcem okresu przejściowego. W każdym razie skutkiem takiego porozumienia byłyby stosunki, które z punktu widzenia warunków dostępu do rynku znacznie różniłyby się od udziału Zjednoczonego Królestwa w rynku wewnętrznym⁴, w unii celnej UE oraz w obszarze podatku VAT i podatku akcyzowego.

Ponadto po zakończeniu okresu przejściowego Zjednoczone Królestwo będzie państwem trzecim w odniesieniu do wdrażania i stosowania prawa UE w państwach członkowskich UE.

Dlatego też wszystkim zainteresowanym stronom, a w szczególności podmiotom gospodarczym, przypomina się o sytuacji prawnej mającej zastosowanie po zakończeniu okresu przejściowego (część A poniżej). W niniejszym zawiadomieniu wyjaśniono również pewne istotne postanowienia dotyczące wystąpienia zawarte w umowie o wystąpieniu (część B poniżej), a także przepisy mające zastosowanie w Irlandii Północnej po zakończeniu okresu przejściowego (część C poniżej).

¹ Państwo trzecie to państwo niebędące członkiem UE.

² Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, Dz.U. L 29 z 31.1.2020, s. 7 („umowa o wystąpieniu”).

³ Z zastrzeżeniem niektórych wyjątków przewidzianych w art. 127 umowy o wystąpieniu, z których żaden nie jest istotny w kontekście niniejszego zawiadomienia.

⁴ W szczególności umowa o wolnym handlu nie przewiduje takich zasad rynku wewnętrznego (w obszarze towarów i usług), jak zasada wzajemnego uznawania, zasada kraju pochodzenia i harmonizacja. Umowa o wolnym handlu nie znosi również formalności celnych i kontroli celnych, w tym formalności dotyczących pochodzenia towarów i materiałów użytych do ich wytworzenia, ani zakazów i ograniczeń przywozowych i wywozowych.

Uwaga:

Niniejsze zawiadomienie nie odnosi się do:

- prawa żywnościowego UE, w tym norm handlowych;
- przepisów UE dotyczących innych praw własności intelektualnej, takich jak znaki towarowe i wzory;
- przepisów UE dotyczących egzekwowania praw własności intelektualnej przez organy celne.

Tych kwestii dotyczą inne zawiadomienia, które są w przygotowaniu lub zostały opublikowane⁵.

A. SYTUACJA PRAWNA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU PRZEJŚCIOWEGO

Pojęcie „oznaczenie geograficzne” stosowane w niniejszym zawiadomieniu obejmuje następujące oznaczenia i nazwy chronione na mocy prawa Unii: Chronione nazwy pochodzenia i chronione oznaczenia geograficzne w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1151/2012⁶, chronione nazwy pochodzenia i chronione oznaczenia geograficzne w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1308/2013⁷, oznaczenia geograficzne w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2019/787⁸ oraz oznaczenia geograficzne w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 251/2014⁹. Do celów niniejszego zawiadomienia pojęcie „oznaczenie geograficzne” obejmuje także gwarantowane tradycyjne specjalności w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1151/2012 oraz określenia tradycyjne w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

Po zakończeniu okresu przejściowego przepisy UE w dziedzinie oznaczeń geograficznych nie będą już miały zastosowania do Zjednoczonego Królestwa¹⁰. Ma to w szczególności następujące skutki:

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_pl

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 1.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/787 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych, stosowania nazw napojów spirytusowych w prezentacji i etykietowaniu innych środków spożywczych, ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, wykorzystywania alkoholu etylowego i destylatów pochodzenia rolniczego w napojach alkoholowych, Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 1.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 251/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, Dz.U. L 84 z 20.3.2014, s. 14.

¹⁰ Informacje dotyczące stosowania prawa UE w dziedzinie oznaczeń geograficznych do Irlandii Północnej znajdują się w części C niniejszego zawiadomienia.

1. OZNACZENIA GEOGRAFICZNE ZAREJESTROWANE W UE PRZED ZAKOŃCZENIEM OKRESU PRZEJŚCIOWEGO

Wszelkie uprawnienia przyznane zgodnie z prawem Unii w zakresie oznaczeń geograficznych przed zakończeniem okresu przejściowego będą miały zastosowanie po zakończeniu okresu przejściowego jedynie w państwach członkowskich UE.

Należy jednak przypomnieć, że umowa o wystąpieniu przewiduje ciągłość ochrony w Zjednoczonym Królestwie oznaczeń geograficznych zarejestrowanych w UE w momencie zakończenia okresu przejściowego (zob. poniżej, część B niniejszego zawiadomienia).

2. REJESTRACJA OZNACZEŃ GEOGRAFICZNYCH PO ZAKOŃCZENIU OKRESU PRZEJŚCIOWEGO

Procedura rejestracji oznaczeń geograficznych na podstawie prawa Unii w zakresie oznaczeń geograficznych jest różna w zależności od pochodzenia produktów.

W szczególności, aby zarejestrować nazwę produktu jako oznaczenie geograficzne, unijni producenci muszą złożyć wniosek do organu krajowego w celu kontroli. Państwo członkowskie przekazuje następnie ten wniosek Komisji Europejskiej, która go rozpatruje zgodnie z procedurą określoną w wymienionym powyżej prawodawstwie UE¹¹.

W przypadku nazw produktów spoza UE, które mają być zarejestrowane jako oznaczenia geograficzne w UE, producenci przesyłają wnioski bezpośrednio lub za pośrednictwem swoich organów krajowych do Komisji Europejskiej¹².

Po zakończeniu okresu przejściowego rejestracja przez UE oznaczeń geograficznych odnoszących się do produktów pochodzących ze Zjednoczonego Królestwa musi spełniać warunki mające zastosowanie do oznaczeń geograficznych z państw trzecich¹³.

W przypadku wniosków o rejestrację nazw, które w momencie zakończenia okresu przejściowego oczekują na rozpatrzenie przez UE, po dopełnieniu rejestracji nie będzie ona już obejmowała Zjednoczonego Królestwa po zakończeniu okresu przejściowego.

¹¹ Zob. art. 49 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1151/2012, art. 95 i 96 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, art. 24 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2019/787 oraz art. 12-13 rozporządzenia (UE) nr 251/2014.

¹² Zob. art. 49 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1151/2012, art. 95 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, art. 24 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2019/787 oraz art. 11 rozporządzenia (UE) nr 251/2014.

Więcej informacji o składaniu wniosków oraz formularze wniosków można znaleźć na stronie internetowej: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/registration-name-quality-product_pl.

¹³ Na przykład wymóg określony w art. 8 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) nr 1151/2012.

B. ODNOŚNE POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WYSTĄPIENIA ZAWARTE W UMOWIE O WYSTĄPIENIU

Art. 54 ust. 2 akapit pierwszy umowy o wystąpieniu przewiduje ciągłość ochrony w Zjednoczonym Królestwie nazw chronionych w UE ostatniego dnia okresu przejściowego na podstawie właściwych przepisów UE dotyczących oznaczeń geograficznych¹⁴. Przepis ten obejmuje również oznaczenia geograficzne odnoszące się do produktów pochodzących ze Zjednoczonego Królestwa.

Zgodnie z warunkami umowy o wystąpieniu oznaczeniom geograficznym UE przyznaje się ochronę w Zjednoczonym Królestwie bez konieczności ponownego rozpatrzenia i na co najmniej takim samym poziomie jak poziom zapewniany na podstawie właściwych przepisów prawa Unii¹⁵. Taka ochrona przysługuje na czas nieokreślony, dopóki dane oznaczenie geograficzne jest chronione w Unii Europejskiej¹⁶.

Powyższe oznacza, że oznaczenia geograficzne obecnie zarejestrowane w Unii Europejskiej oraz te, które zostaną wpisane do rejestru do końca okresu przejściowego, pozostaną chronione w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego i nie ma potrzeby składania wniosków w Zjednoczonym Królestwie ani podejmowania działań na podstawie szczególnej procedury administracyjnej w celu zapewnienia takiej ochrony¹⁷.

Zgodnie z warunkami umowy o wystąpieniu zarejestrowanie w Zjednoczonym Królestwie oznaczeń geograficznych UE dokonywane jest nieodpłatnie¹⁸.

C. PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE W IRLANDII PÓŁNOCNEJ PO ZAKOŃCZENIU OKRESU PRZEJŚCIOWEGO

Po zakończeniu okresu przejściowego wejdzie w życie Protokół w sprawie Irlandii/Irlandii Północnej („protokół IE/NI”)¹⁹. Protokół IE/NI, którego początkowy okres stosowania wynosi 4 lata po zakończeniu okresu przejściowego, podlega okresowemu zatwierdzeniu przez Zgromadzenie Ustawodawcze Irlandii Północnej²⁰.

Zgodnie z protokołem IE/NI pewne przepisy prawa UE mają zastosowanie również do Zjednoczonego Królestwa i w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do Irlandii Północnej. Ponadto UE i Zjednoczone Królestwo uzgodniły w protokole IE/NI, że w zakresie, w jakim przepisy UE mają zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa

¹⁴ Art. 54 ust. 2, akapit pierwszy umowy o wystąpieniu nie ma zastosowania do oznaczeń geograficznych, których ochrona w Unii wynika z umów międzynarodowych, których stroną jest Unia (art. 54 ust. 2 akapit trzeci umowy o wystąpieniu).

¹⁵ Art. 54 ust. 2 akapit pierwszy umowy o wystąpieniu.

¹⁶ Art. 54 ust. 2 akapit drugi umowy o wystąpieniu.

¹⁷ Art. 55 ust. 2 umowy o wystąpieniu.

¹⁸ Art. 55 ust. 1 umowy o wystąpieniu.

¹⁹ Art. 185 umowy o wystąpieniu.

²⁰ Art. 18 protokołu IE/NI.

i w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do Irlandii Północnej, Irlandia Północna jest traktowana jak państwo członkowskie²¹.

Protokół IE/NI przewiduje, że rozporządzenia (UE) 2019/787, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 251/2014 oraz (UE) nr 1308/2013 mają zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa i w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do Irlandii Północnej²².

Oznacza to, że odniesienia do Unii Europejskiej w częściach A i B niniejszego zawiadomienia należy rozumieć jako odniesienia obejmujące Irlandię Północną, podczas gdy odniesienia do Zjednoczonego Królestwa należy rozumieć jako odniesienia dotyczące wyłącznie Wielkiej Brytanii.

Konkretnie oznacza to między innymi, co następuje:

- Ochrona oznaczeń geograficznych UE zarejestrowanych przed zakończeniem okresu przejściowego obejmować będzie nadal Zjednoczone Królestwo w odniesieniu do Irlandii Północnej po zakończeniu okresu przejściowego. Dotyczy to również oznaczeń geograficznych zarejestrowanych w UE po zakończeniu okresu przejściowego.
- Ochrona oznaczeń geograficznych na podstawie umów międzynarodowych UE obejmować będzie nadal Zjednoczone Królestwo w odniesieniu do Irlandii Północnej po zakończeniu okresu przejściowego²³. Dotyczy to również umów zawartych po zakończeniu okresu przejściowego.
- Wnioski w sprawie oznaczeń geograficznych odnoszących się do produktów pochodzących z Irlandii Północnej, oczekujące na rozpatrzenie w momencie zakończenia okresu przejściowego lub złożone po zakończeniu okresu przejściowego, będą uznawane za wnioski UE i nie będą musiały spełniać warunków przewidzianych dla wniosków państw trzecich (zob. powyżej, sekcja A.2 niniejszego zawiadomienia).
- Irlandia Północna nie będzie miała krajowego systemu ochrony oznaczeń geograficznych, który byłby odrębny od unijnego systemu ochrony i do niego równoległy²⁴. Nazwy produktów Irlandii Północnej są chronione w Unii Europejskiej i w Irlandii Północnej wyłącznie na podstawie rejestracji UE. Na terytorium Zjednoczonego Królestwa poza terytorium Irlandii Północnej są one chronione w następstwie rejestracji w ramach systemu ochrony oznaczeń geograficznych w Zjednoczonym Królestwie.

²¹ Art. 7 ust. 1 umowy o wystąpieniu w związku z art. 13 ust. 1 protokołu IE/NI.

²² Art. 5 ust. 4 protokołu IE/NI i sekcja 45 załącznika 2 do tego protokołu.

²³ Art. 5 ust. 4 protokołu IE/NI i sekcja 4 tiret ostatnie załącznika 2 do tego protokołu.

²⁴ Zasada wyłączności i wyczerpującego charakteru unijnego systemu ochrony oznaczeń geograficznych ustanowiona 1) w wyroku Trybunału (wielka izba) z dnia 8 września 2009 r. (*) w sprawie C 478/07 – wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 234 WE, złożony przez Handelsgericht Wien (Austria), (Budějovický Budvar, národní podnik v Rudolf Ammersin GmbH); oraz 2) w wyroku Trybunału (druga izba) z dnia 14 września 2017 r. w sprawie C 56/16 P, odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (słowny unijny znak towarowy Port Charlotte).

- Krajowa procedura sprzeciwu na podstawie art. 49 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1151/2012, art. 96 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, art. 24 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2019/787 oraz art. 13 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 251/2014 jest ograniczona do osób mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w Irlandii Północnej.
- Transgraniczne oznaczenia geograficzne IE/NI są rozpatrywane i rejestrowane zgodnie z prawodawstwem UE jako oznaczenia geograficzne UE. Zastosowanie mają unijne przepisy w sprawie wspólnych wniosków oraz zmian dotyczących oznaczeń geograficznych pochodzących w 100 % z terytorium UE.

Protokół IE/NI wyklucza jednak możliwość, by Zjednoczone Królestwo w odniesieniu do Irlandii Północnej uczestniczyło w podejmowaniu i kształtowaniu decyzji Unii²⁵.

Strona internetowa Komisji dotycząca przepisów UE w zakresie polityki jakości (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels_en) zawiera ogólne informacje na temat prawodawstwa Unii mającego zastosowanie do oznaczeń geograficznych. W razie potrzeby na stronach tych będą zamieszczane dodatkowe informacje.

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich

²⁵ W przypadkach gdy konieczna jest wymiana informacji lub wzajemne konsultacje, zajmie się tym wspólna konsultacyjna grupa robocza powołana w art. 15 protokołu IE/NI.